

Громада СХІД

для людей, про людей

безкоштовно

№2
2019

Починати – завжди важко, але, якщо уявляти плідні наслідки своєї праці, сили лише прибувають

Отже, звітуємо про результати першого місяця роботи редакції «ГРОМАДА Схід». Розійшлося селами Донеччини перше число газети накладом 30 000 примірників. В тих населених пунктах, де немає «Укрпошти» (а таких у 20-кілометровій зоні вздовж лінії розмежування близько 50), поступово розгалужується мережа місцевих розповсюдників нашого видання. З'явилися перші відгуки від потенційних сільських кореспондентів. Велике наше «дякуємо» тим людям, які пишуть (вітаємо, пані Валентино з села Орловське, ви були першою!), телефонують і пропонують допомогу – через вас ми швидше познайомимося із громадами і будемо співпрацювати ефективніше.

Газета презентована у Маріуполі, на черзі Краматорськ. Підтримку обласних служб нам пообіцяв особисто голова Донецької військово-цивільної адміністрації Павло Кириленко, за що ми також вдячні. Відбулося п'ять тренінгів з медіаграмотності в Приазов'ї. Наразі слухачі виконують домашнє завдання і готуються стати сертифікованими локальними тренерами. За півроку вони будуть проводити такі

Фото: Богдан РУДКОВСЬКИЙ

ВІД РЕДАКЦІЇ

**КОЛЛ-ЦЕНТР
БЕЗОПЛАТНО**

Маріуполь: +380 (67) 792 25 28, (50) 02 962 11
Краматорськ: +380 (67) 792 25 32, (50) 02 962 12
пнд-птц, з 9:00 до 18:00

ПОЛІТ - НОРМАЛЬНИЙ

заходи серед читачів газети вже у своїх громадах. Зараз навчання медіатренерів відбувається на півночі області – тут ми охоплюємо Краматорськ, Новгородське, селище Сурове у Дружківці, а також села Олександрівської та Іллінівської громад.

Проектом вже створено понад 20 робочих місць, наступного місяця буде ще більше. Серед нас є переселенці, пенсіонери, волонтери благодійних організацій, колишні військові, люди з інвалідністю. Ми створюємо не лише газету, а й сайт і сторінки в соцмережах. На сторінці «ГРОМАДА Схід» у Фейсбучі вже більше 200 підписників, ми навіть не розраховували на такий кредит довіри.

Окремо зауважимо, що газета потрохи інтегрується до загальноукраїнського медійного простору. Користуючись тим, що для проведення тренінгів до Донеччини завітала медіаекспертка і виконавча директорка організації ГО «Донецький пресклуб» (Київ) Тетяна Строй, ми підписали меморандум про співпрацю. Відтепер ця поважна організація є нашим інформаційним партнером і робить розсилку наших

публікацій до загальнонаціональних ЗМІ. Адже це дуже важливо, щоб у столиці і великих містах знали, чим і як живуть люди на Донеччині поблизу зони бойових дій.

Нагадуємо, що проектом також передбачена адвокаційна активність – допомога читачам у розв'язанні їхніх проблем. Виявлення питань відбуватиметься через інструменти зворотного зв'язку (колл-центр, електронна пошта newspapergromada@gmail.com, соцмережі), розв'язання – через пряму комунікацію журналістів і юристів проекту з органами влади.

За номерами колл-центру ви можете телефонувати безоплатно, і наші оператори підкажуть вам, куди і до кого краще звернутися, щоб отримати відповіді на ваші питання. Можливо, ваш дзвінок стане темою для майбутньої публікації. Можливо, справа, яка вас турбує, зачіпає багатьох, і ми разом зможемо знайти вихід з подібних ситуацій. Можливо, це стане прикладом для інших.

Разом ми зможемо більше!

● Редакція газети/Громада

**В БУФЕРНІЙ ЗОНІ ДОНЕЦЬКОЇ
ОБЛАСТІ ВІДКРИВАЄТЬСЯ
ЩЕ ОДИН АГЕНТСЬКИЙ ПУНКТ
ПФУ І УСЗН**

Агентський пункт Пенсійного Фонду України та Управління соціального захисту населення запрацює у другій декаді вересня у Лебединському (Волноваський район). Жителі села та прилеглих до нього населених пунктів зможуть розв'язати всі питання, що стосуються пенсійного забезпечення і соціальних виплат, не виїжджаючи за 80 км до районного центру, - повідомили кореспонденту «Громади» в селищній раді.

Пункт відкриється у приміщенні селищної ради, де вже завершені відповідні роботи. Це буде восьмий агентський пункт ПФУ у селах, розташованих на лінії зіткнення. Ще сім вже відкриті у Світлодарську, Миронівському, Верхньоторецькому, Новгородському, Чермалику, Новотроїцькому, Гранітному.

Загалом на Донеччині працюють 47 агентських пунктів, їхній перелік – на стор.2.

**ПРОБЛЕМУ З ВОДОЮ
В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ
ОБІЦЯЮТЬ РОЗВ'ЯЗАТИ
ПРОТЯГОМ РОКУ**

Проблему заборгованості за водопостачання у Донецькій області планують врегулювати цього року, - повідомив очільник облдержадміністрації Павло Кириленко.

Накопичений комунальним підприємством «Вода Донбасу» борг за електроенергію (понад 200 млн грн) планують реструктурувати. Однак без державного урегулювання це здійснити неможливо, тому відповідний законопроект буде поданий до розгляду у Верховній Раді в кінці вересня. Кириленко зауважив, що особисто контролює проблему заборгованості міст області перед «Водою Донбасу» і попередив міських голів: у разі накопичення поточних боргів міста будуть обмежені у водопостачанні.

У списку найбільших боржників за воду Маріуполь, Покровськ, Краматорськ, Бахмут та Костянтинівка.

**ООН
ОГОЛОШУЄ КОНКУРС
БІЗНЕС-ГРАНТІВ
НА СХОДІ УКРАЇНИ**

Програма ООН із відновлення та розбудови миру за підтримки Європейського Союзу оголошує конкурс малих бізнес-грантів на розвиток мікро-, малих та середніх підприємств на Сході України.

Загальна сума грантів, яка буде розподілена протягом 2019-2020 років, складає 2,48 млн євро. Максимальна сума одного гранту - до 6 500 євро.

Підтримка надаватиметься бізнес-проектам в таких секторах: виготовлення кераміки, текстильна промисловість, готельно-ресторанний сектор, індустрія розваг та відпочинку, виробництво харчових продуктів тощо.

В рамках програми у 2015-2018 роках було підтримано 649 бізнес-проектів та створено понад 3 000 робочих місць.

КОРОТКО

ПРОБЛЕМА

До села в Покровському районі, де жили знайомі, Олександра Григорівна переїхала 2014 року, коли ще не була пенсіонеркою. Ніколи не оформляла статус переселенця, в цьому не було потреби. Тепер вона вийшла на пенсію, і їй повідомили, що вона має отримувати пенсію не інакше, як переселенка. Тобто, з усіма обмеженнями, які диктуються Постановами Кабінету Міністрів №№ 635, 637, 649 і новою Постановою № 788, що вийшла наприкінці серпня.

Постанова № 788 – це, власне, постанова про зміни до інших постанов. Спробуємо розібратися, що зміниться для пенсіонерів-переселенців та чи зміниться взагалі.

Почнемо з Постанови № 649. Цей документ встановлює порядок виплати боргів по пенсіях. Зміни тут дві: раніше йшлося тільки про пенсії, а тепер і про виплати, пов'язані з пенсіями, а ще, окрім пенсій, додано довічне грошове утримання суддів.

Що змінилося у Постанові № 637, яка регламентує соціальні виплати та виплати пенсій переселенцям? Відтепер, якщо переселенець захоче стати не переселенцем і за власним бажанням відмовиться від статусу та довідки внутрішньо переміщеної особи, він ризикує залишитись без пенсії і прив'язаних до неї виплат. Тобто, переселенець за Законом «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» може відмовитись від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєструватися будь-де в Україні, але юридично бути внутрішньо переміщеною особою не припинить. Отже, і пенсію буде отримувати за всіма правилами, що стосуються внутрішньо переміщених осіб.

Тож, згідно вищезгаданої норми законодавства, людина залишається внутрішньо переміщеною особою назавжди, бо часові рамки законом не передбачені. Підставою для оформлення та отримання пенсії для таких людей обов'язково є довідка взяття на облік. Відомості про її актуальність вносяться органами соціального захисту до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб. Задача працівників Пенсійного фонду перевірити в базі, чи не скасована довідка.

Також Постанова № 637 доповнилася суттєвими змінами щодо перевірки на-

778 ЧИ ЗАХИСТИТЬ ПЕНСІОНЕРІВ-ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ НОВА ПОСТАНОВА КМУ?

явності причин для скасування довідки внутрішньо переміщеної особи. Якщо до Пенсійного фонду України або до його територіальних органів надходить інформація, що переселенець повернувся до непідконтрольної Україні території чи то надав недостовірну інформацію, то виплата пенсії призупиняється.

Тут хочеться окремо згадати систему «Аркан», за інформацією з якої ще більше року тому людину могли позбавити пенсії. Система «Аркан» - інформаційна система Прикордонної служби України, яка фіксує переміщення людей та транспорту через лінію розмежування. Минулої осені Держприкордонслужба у відповіді на лист благодійної організації «Проліска» офіційно визнала, що дані з системи «Аркан» не можуть бути підставою для відмови у виплаті пенсії, адже цієї інформації недостатньо для прийняття такого рішення.

Наразі перелік служб, які можуть ділитися з Пенсійним фондом інформацією, збільшено. Тепер наявність причин для скасування довідки ВПО може бути перевірена не лише в Адміністрації Державної прикордонної служби, а й у Міністерстві внутрішніх справ, Службі безпеки, Національній поліції, Державній міграційній службі та в інших органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування.

Хто ж, зрештою, відповідає за позбавлення пенсій ВПО? Пенсійний фонд посилається на комісії при місцевих радах населених пунктів підконтрольної Україні території, які на підставі перевірок місця фактичного проживання людини приймають рішення про дійсність чи недійсність довідки внутрішньо переміщеної особи. Далі ці відомості потрапляють до Єдиної бази даних внутрішньо переміщених осіб і використовуються територіальними органами Пенсійного фонду та органами соціального захисту населення для прийняття рішення про виплату грошей.

Але тут вбачається деяка колізія законодавства, адже стаття 49 Закону «Про загальнообов'язкове пенсійне страхування» чітко визначає, що рішення про припинення виплати пенсії можуть прий-

Наталія РАД, керівник головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області:

- Постанова №788 не порушує положень та продовжує логіку Закону «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Органами, що визначають статус внутрішньо переміщеної особи є органи соціалісти. Постанова передбачає, що ми беремо інформацію з бази органів соціалісти. Це інформація про актуальний стан довідок внутрішньо переміщених осіб – що вони не скасовані, що вони діють. До нас приходять вже довідка з печаткою, ми бачимо, що людина є переселенцем і виплачуємо пенсію. Але якщо в нас є інформація, що людина не має права отримувати пенсію (з причин виїзду за кордон або смерті, наприклад), ми маємо право уточнювати цю інформацію. Бо я відповідаю і за виплату пенсії, і за те, щоб виплата була здійснена згідно чинного законодавства. Якщо людина вважає, що її права порушені, то вона, звісно, може звернутися до суду, але правильніше буде дотримуватися законодавства щодо виплат пенсій внутрішньо переміщеним особам, аби не виникали ситуації із припиненням виплат.

няти тільки два державні органи – територіальний орган Пенсійного фонду або суд. Ні про які комісії, утворені місцевими органами самоврядування, не йдеться, а відповідальність за невивплату пенсій лягає саме на Пенсійний фонд.

Є й інші цікаві зміни, впроваджені Постановою № 788, що насправді не є змінами. Так, з Постанови № 365 визначено, що щодо пенсій більше не застосовується формулювання «Суми соціальних виплат, які не виплачені за минулий період, обліковуються в органі, що здійснює соціальні виплати, та виплачуються на умовах окремого порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України». Але ж ці самі рядки тепер внесені до Постанови № 367. Отже, тут нічого не змінюється для тих, перед ким Пенсійний фонд має заборгованість: окремий порядок, як зазначає очільниця ПФУ у Донецькій області Наталія Рад, «опрацьовується» у Мінсоцполітики, але ще не прийнятий.

Цікаве тут те, що рік тому Верховний Суд визнав незаконним припинення пенсії на підставі Постанови № 365. Справа за позовом жінки-переселенки проходила у Верховному Суді як зразок. Це означає, що інші суди тепер зобов'язані приймати такі ж рішення за такими ж самими (типовими) справами. Більш того, типові справи, вже закриті до прийняття рішення, мали бути поновленими на користь пенсіонерів. Та після прийняття Постанови № 788 це рішення

Верховного Суду вже не можна застосувати до подібних справ.

За словами Наталії Рад, коли людина підтверджує реєстрацію на підконтрольній території і звертається до територіальних органів Пенсійного фонду, їй відновлюють поточні виплати пенсії. Щодо пенсії, яку людина не отримувала до цього часу, то вона нараховується і перераховується за всі роки, але сплачена буде лише після прийняття «окремого порядку».

У сухому залишку маємо такі факти. Внутрішньо переміщена особа не може бути відсутньою на підконтрольній Україні території більш, ніж 60 днів (у випадках крайньої необхідності – 90 днів, якщо завчасно напише заяву з обґрунтуванням необхідності відсутності більш, ніж 60 днів). Один раз на шість місяців працівники органів соціального захисту населення роблять перевірку фактичного місця проживання переселенця, але якщо протягом цього часу переміщена особа особисто з'являлася у Ощадбанку та пройшла фізичну ідентифікацію, перевірка не здійснюється. Отже, щоб скористатися порадою пані Рад і не потрапити у ситуацію з призупиненням виплати пенсії через порушення законодавства, треба щонайменше дотримуватися умов перетину лінії розмежування і раз на півроку з'являтися в Ощадбанку для ідентифікації. Тоді вам, можливо, пощастить.

● Ірина ПЕРКОВА/Громада

ЦИФРА

У Донецькій області сьогодні

1 200 000 ПЕНСІОНЕРІВЗ них **523 ТИСЯЧІ** - переселенці.Лише **240-250 ТИСЯЧ** з них отримують пенсії.

АГЕНТСЬКІ ПУНКТИ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Бахмутський район:

м. Світлодарськ, вул. Миру, 5 (099) 282 51 61 щосередини з 09.00 до 12.00

с. Миронівський, вул. Миру, 16 (050) 276 69 27 друга та четверта середа місяця з 12.30 до 15.00

Великоновосілівський район:

с. Багатир, пр. Миру, 23 (099) 481 11 98

перший та третій вівторок місяця з 9.00 до 13.00

с. Старомлинівка, вул. Центральна, 97 (066) 931 65 44 другий та четвертий понеділок місяця з 9.00 до 13.00

с. Комар, вул. Єгорова, 19 (099) 903 08 03

перший та третій вівторок місяця з 13.00 до 17.00

с. Красна Поляна, вул. Г. Балжи, 60

(095) 054 25 80, (06243) 9 51 82 другий

та четвертий понеділок місяця з 13.00 до 17.00

Волноваський район:

с. Чермалик, вул. Миру, 17 (096) 234 53 31

другий вівторок місяця з 9.00 до 12.00

с. Новоселівка, вул. Центральна, 7

(096) 384 30 54 друга середа місяця з 09.00 до 11.00

с. Гранітне, вул. Б. Хмельницького, 42

(050) 862 53 22 другий вівторок місяця з 13.00 до 15.00

Добропільський район:

с. Шахове, вул. Чернявського, 5а (050) 014 94 93

щовівторка з 09.00 до 12.00

с. Рідкодуб, вул. Центральна, 108

перша та третя п'ятниця з 9.00 до 13.00

с. Світле, вул. Перемоги, 28

другий та четвертий четвер місяця з 09.00 до 12.00

м. Краматорськ, пл. Миру, 1 (0626) 41 87 40

друга і четверта середа місяця з 8.00 до 12.00

м. Краматорськ, смт Красноторка, вул. Белгородська, 97 (0626) 41 87 40

другий четвер місяця з 8.00 до 12.00

м. Краматорськ, смт Біленьке, вул. Софіївська, 151

(0626) 41 87 40 перша п'ятниця місяця з 08.00 до 12.00

м. Краматорськ, вул. Бикова, 9 (0626) 41 87 40

третій четвер місяця з 13.00 до 17.00

Костянтинівський район:

м. Костянтинівка, вул. О. Тихого, 260 перша

середа, остання п'ятниця місяця з 13.00 до 16.00

с. Торське, вул. Ювілейна, 25 (050) 975 96 46

третя середа місяця з 10.00 до 16.00

с. Новодмитрівка, вул. Сонячна, 13, кабінет 2

(050) 856 54 57 друга середа місяця з 10.00 до 16.00

с. Зоря, вул. Каспійська, 56 (099) 981 63 25 чет-

верта середа місяця з 10.00 до 16.00

Лиманський район:

с. Ярова, вул. Кооперативна, 7 (050) 934 05 21

другий та четвертий вівторок місяця з 09.00 до 12.00

с. Рубці, вул. Центральна, 18 (095) 564 22 08

друга та четверта п'ятниця місяця з 09.00 до 12.00

Мангушський район:

с. Ялта, вул. Грецька, 21 (06297) 9 02 83

перша та третя середа місяця з 10.00 до 12.00

Мар'їнський район:

с. Новоселидівка, вул. Миру, 1а (050) 809 10 16

перший та третій вівторок місяця з 13.00 до 17.00

с. Новоукраїнка, вул. Центральна, 16а (050) 809

10 16 перша та третя середа місяця з 09.00 до 13.00

с. Максимільянівка, вул. Жовтнева, 102

(050) 809 10 16 перший та третій четвер місяця з

9.00 до 13.00

с. Павлівка, вул. Шевченка, 68 (050) 809 10 16

перша та третя середа місяця з 13.00 до 17.00

м. Мирноград, м-н. Молодіжний, 376

(приміщення амбулаторії, 2 поверх) (050) 229 29 02

другий та четвертий вівторок місяця з 09.00 до 12.00

Нікольський район:

с. Зоря, вул. Афінська, 5 (06246) 2 55 66

перший та третій четвер місяця з 08.30 до 10.30

с. Кальчик, пров. Вокзальний, 2 (06246) 2 42 31

перший та третій четвер місяця з 11.00 до 13.00

Покровський район:

с. Лисівка, вул. Центральна, 68 (0623) 53 87 48, (050)

503 15 86 перший понеділок місяця з 09.00 до 12.00

с. Новоекономічне, пров. Центральний, 7

(0623) 53 72 42, (095) 310 87 56 перший вівторок

місяця з 09.00 до 12.00

с. Сергіївка, вул. Центральна, 36 (0623) 53 52 42,

(050) 805 34 42 перший четвер місяця з 9.00 до 12.00

с. Срібне, вул. Дружби, 18 (0623) 53 12 42 (066)

558 84 64 другий понеділок місяця з 09.00 до 12.00

с. Миколаївка, вул. Центральна, 43 (0623) 53 04 42

(095) 779 53 58 третя середа місяця з 09.00 до 12.00

с. Новотроїцьке, вул. Центральна (0623) 53 14 42

(050) 224 76 52 перша середа місяця з 09.00 до 12.00

с. Сонцівка, вул. Центральна, 11а (0623) 53 02 18

(066) 135 61 65 друга середа місяця з 09.00 до 12.00

с. Удачне, вул. Железнодорожна, 53

(0623) 53 52 42, (050) 805 34 42 другий четвер

місяця з 09.00 до 12.00

с.м.т. Гродівка, вул. Донецька, 97 (0623) 53 35 42, (099)

771 74 39 третій понеділок місяця з 09.00 до 12.00

м. Слов'янськ, вул. Престижна, 2 (на базі коміте-

ту) друга п'ятниця місяця з 08.00 до 12.00

м. Слов'янськ, площа Привокзальна, 1

(на базі комітету) друга середа місяця з 08.00 до 12.00

м. Слов'янськ, вул. Лизенко, 1 (на базі комітету)

другий четвер місяця з 08.00 до 12.00

м. Слов'янськ, пл. Соборна, 2 понеділок-четвер з

08.00 до 16.00, п'ятниця з 08.00 до 15.00

м. Миколаївка, вул. 50-річчя Слов'янської ТЕС,

29 перший четвер місяця, третя середа місяця з

10.00 до 12.00

Торецький район:

с.м.т. Новгородське, вул. Зарічна, 7а (095) 063 24

91, (095) 245 23 78 щосередини з 09.00 до 12.00

Ясинуватський район:

с.м.т. Желанне, вул. Центральна, 87 (066) 067 76 04

четверта середа місяця з 8.00 до 14.00

с.м.т. Верхньоторецьке, вул. Відродження, 79

(Центр культури та дозвілля)

(066) 067 76 04 другий та четвертий четвер міся-

ця з 09.00 до 14.00

У попередньому випуску газети ми оприлюднили контакти центрів безоплатної правової допомоги для мешканців Донецчини. І наразі самі вирішили звернутися за порадами для пенсіонерів-переселенців до «Маріупольської асоціації жінок «Берегиня». Юристи цієї громадської організації працюють з переселенцями вже четвертий рік. В їхньому активі - 109 «пенсійних» справ, виграних у судах першої та другої інстанцій та 4 справи, виграних у касаційному суді.

За словами керівника організації Марини Пугачової, громадські юристи саме для того і працюють, щоб захищати верховенство права всіма доступними засобами.

- Пані Марино, як ви прокоментуєте нову Постанову Кабміну № 788?

- У нас в країні декларується верховенство права, і ми прекрасно розуміємо, що ніякі постанови, навіть Кабінету Міністрів, не можуть перекреслювати Конституцію і законодавство щодо пенсійного забезпечення.

Постанова не розв'язує проблем переселенців. Як бачимо, пенсії так і не виведені з розряду соціальних виплат. Нагадаю, що пенсія - це особисті гроші пенсіонера, якими держава не має права розпоряджатися. Грубо кажучи, це як покласти власні гроші в банк і чекати, що якась інстанція дозволить їх зняти або не дозволить.

Все стане на свої місця лише тоді, коли пенсійні виплати винесуть за рамки соціальних. Коли це буде зроблено, жодна комісія не зможе вирішувати - позбавляти людину пенсії або ні. Адже пенсія - це не допомога від держави, а приватне майно людини.

- Що порадите робити людині, якщо їй заблокували пенсію?

- Не панікувати і пам'ятати, що всі проблеми можна і треба вирішувати через суд. Як показує наша практика, суди часто стають на бік позивача і виносять рішення щодо відновлення виплат.

Для початку необхідно отримати письмове обґрунтування зупинки виплат - написати заяву в УСЗН і з'ясувати, чи є підстави для анулювання довідки переселенця. Можна це зробити у різний спосіб: звернутися до юристів або листуватися самостійно. Різниця лише в термінах отримання відповіді: у нас, юристів, це 5 днів, самостійно вам доведеться чекати 30 робочих днів. До того ж юристи роблять такі запити комплексно, відразу в усі інстанції. Паралельно можна звернутися до представника Уповноваженого з прав людини при Верховній Раді - як правило, це працює. Треба обов'язково пам'ятати,

ПЕНСІЯ – НЕ СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА, ЦЕ МАЙНО ЛЮДИНИ

що вхідні та вихідні документи мають бути на руках з печатками. Все сказане телефоном – це лише слова, усні домовленості з Пенсійним фондом забуваються дуже швидко, а суд не приймає їх до уваги.

Іноді ситуація з пенсією вирішується вже після першого запиту від юристів. Іноді суди тривають до року, але якщо нічого не робити, то нічого і не буде розв'язано, бо під лежачий камінь вода не тече.

Звісно, є нюанси. Навіть якщо людина виграє справу в суді, далеко не всі судові рішення Пенсійний фонд поспішає виконувати. Пенсійний фонд затягує виплати, подаючи апеляції – попри те, що коштів на оплату судових витрат і штрафів не має, законом вони не передбачені. Тож юристам доводиться вже після суду робити ще купу запитів, щоб рішення були виконані.

Показовий випадок – справа Сергія Ваганова. Він приїхав до Маріуполя 2014 року як переселенець. Набув цього статусу, але соціальних виплат не отримував, бо жив у власному житлі – у квартирі своїх батьків. До 2017 року йому з різних підстав декілька разів блокували пенсію, інколи навіть без повідомлення. Коли він відмовився від

довідки переселенця і прописався у власному житлі, почалися нові блокування і примус з боку ПФ знову відновити статус переселенця. З точки зору ПФ, навіть якщо громадянин України має своє житло, але колись жив на території, яка наразі є окупованою, ця людина – переселенець на все життя. Хоча статус переселенця за законом не нав'язується примусово, а є доб-

ровільним волевиявленням. Ваганов звернувся до наших юристів і подав до суду з приводу блокування пенсії. Дев'ять місяців тривали судові засідання, апеляційні скарги, відмови виконувати судові рішення з боку Пенсійного фонду міста Маріуполь. Але пенсію все ж таки повернули. Повернули у повному обсязі.

● Євген ТОПОР/Громада

Сергій ВАГАНОВ, пенсіонер (Маріуполь)

- Навіть зараз, коли вже позаду суди, я не відчуваю себе повноцінним членом маріупольської громади, звичайним пенсіонером, як, наприклад, моя сусідка. Таким мене робить Пенсійний фонд. Я і досі відсутній у загальних списках на отримання пенсії. Мені виплачують її за окремим списком, з поміткою «За рішенням суду» і не тоді, коли її отримують всі пенсіонери міста. А в електронній пенсійній справі написано, що я незареєстрований переселенець. Хоча і власна домівка є, і штамп у паспорті є, і рішення суду є. Коментувати нову постанову я не буду, бо маю рішення суду, яке мене захищає. А якщо чиновники з місцевого Пенсійного фонду ще щось вигадують відносно мене, то їм треба пам'ятати про особисту відповідальність за порушення законодавства.

УПРАВЛІННЯ ТА ВІДДІЛИ ОБСЛУГОВУВАННЯ ГРОМАДЯН ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Розклад роботи: понеділок – четвер з 8.00 до 17.00, п'ятниця з 8.00 до 16.00

Головне управління ПФУ в Донецькій області
84121, м. Слов'янськ, вул. Генерала Батюка, 8
e-mail: gu@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (626) 62 25 64
Бахмутсько-Лиманське об'єднане управління ПФУ, Бахмутський відділ обслуговування громадян
84500, м. Бахмут, вул. Миру, 35
e-mail: r74@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (627) 44 60 44
Лиманський відділ обслуговування громадян
84406, м. Лиман, вул. Незалежності, 15
e-mail: r74@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6261) 4 12 88
Великоновосілівське об'єднане управління ПФУ, Великоновосілівський відділ обслуговування громадян
85500, смт Велика Новосілка, вул. Центральна, 103 e-mail: r75@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6243) 2 13 96
Мар'їнський відділ обслуговування громадян №2
85612, м. Курахове, вул. Мечникова, 26а
e-mail: r75@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (50) 809 10 16
Волноваське об'єднане управління ПФУ, Волноваський відділ обслуговування громадян
85700, м. Волноваха, вул. Обручева, 17
e-mail: r76@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6244) 4 50 77
Вугледарський відділ обслуговування громадян №2
85670, м. Вугледар, вул. Трифонова, 38а
e-mail: r76@dn.pfu.gov.ua,

тел. +380 (6273) 6 50 56, +380 (89) 250 15 33
Костянтинівсько-Дружківське об'єднане управління ПФУ,
Костянтинівський відділ обслуговування громадян
85113, м. Костянтинівка, вул. Цюлковського, 25
e-mail: r77@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6272) 2 77 10
Дружківський відділ обслуговування громадян
84207, м. Дружківка, вул. Я. Мудрого, 40
e-mail: r77@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6267) 3 14 82
Мангушське об'єднане управління ПФУ,
Мангушський відділ обслуговування громадян
87400, смт Мангуш, вул. Тітова, 72а
e-mail: r79@dn.pfu.gov.ua, тел./факс +380 (6297) 2 32 44, тел. +380 (6297) 2 39 92
Нікольський відділ обслуговування громадян
87000, Нікольський р-он, смт Нікольське, вул. Свободи, 87 e-mail: r79@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6246) 2 14 73, +380 (89) 250 14 71
Маріупольське об'єднане управління ПФУ, Центральний відділ обслуговування громадян
87548, м. Маріуполь, вул. Зелінського, 27а
e-mail: r80@dn.pfu.gov.ua,
тел. +380 (629) 53 29 70, +380 (629) 47 03 39
Лівобережний відділ обслуговування громадян
87502, м. Маріуполь, пр. Перемоги, 16

e-mail: r80@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (95) 224 76 38
Кальміуський відділ обслуговування громадян
87524, м. Маріуполь, пр. Металургів, 193
e-mail: r80@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (629) 38 43 96
Покровське об'єднане управління ПФУ,
Покровський відділ обслуговування громадян 85302, м. Покровськ, вул. Центральна, 154 e-mail: r81@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (623) 52 12 11, +380 (623) 92 41 86
Мирноградський відділ обслуговування громадян
85323, м. Мирноград, вул. Центральна, 13
тел. +380 (623) 96 44 15
Торецьке об'єднане управління ПФУ,
Торецький відділ обслуговування громадян 85200, м. Торецьк, вул. Дружби, 22
e-mail: r82@dn.pfu.gov.ua,
тел./факс +380 (6247) 4 01 33
Авдіївський відділ обслуговування громадян
86065, м. Авдіївка, вул. Молодіжна, 3
e-mail: r82@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6236) 3 38 54
Ясинуватське об'єднане управління Пенсійного фонду України,
Ясинуватський відділ обслуговування громадян 86020, смт Очеретине, м-н Гідростроїтелів, 12
e-mail: r69@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (66) 067 76 04
Селидовське об'єднане управління ПФУ,

Селидовський відділ обслуговування громадян
85400, м. Селидове, вул. Героїв праці, 6
e-mail: r72@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6237) 7 23 53
Новгородівський відділ обслуговування громадян
85483, м. Новгородівка, вул. Мічуріна, 26
тел. +380 (6237) 3 44 78
Добропільське об'єднане управління ПФУ,
Добропільський відділ обслуговування громадян 85000, м. Добропілля, вул. Незалежності, 28а
e-mail: r73@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6277) 2 89 07, +380 (89) 250 15 53
Олександрівський відділ обслуговування громадян
смт Олександрівка, вул. Самарська, 5
e-mail: r73@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (6277) 2 18 47, +380 (89) 250 15 69
Управління ПФУ в м. Краматорську, Краматорський відділ обслуговування громадян
84302, м. Краматорськ, вул. Поштова, 5 e-mail: r31@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (626) 41 87 40
Слов'янське об'єднане управління ПФУ,
Слов'янський відділ обслуговування громадян 84100, м. Слов'янськ, пл. Соборна, 3
e-mail: r67@dn.pfu.gov.ua, тел. +380 (95) 683 82 37, +380 (6262) 2 75 99

РЕФОРМИ

«Зробити все, щоб у 2020 році українці отримували максимальну кількість мед-послуг за державний кошт, а перелік платних послуг був мінімальним» - таке завдання зазначене як головне на сайті Міністерства охорони здоров'я України.

Також вказано, що внаслідок проведення медреформи більшість медичних послуг буде безоплатною для пацієнта, але платною для держави. Сплачуватиме Національна служба здоров'я України (НСЗУ), а затверджуватиме програму медичних гарантій разом із державним бюджетом Верховна Рада.

Отже, обсяг послуг у програмі медичних гарантій залежатиме від розміру фінансування з державного бюджету. Перша програма медичних гарантій буде ухвалена 2019 року на 2020 рік.

Певними послугами безоплатно можна користуватися вже зараз. Але не всі про це знають. Інформуємо.

БЕЗОПЛАТНІ «ПЛЮШКИ» МЕДРЕФОРМИ

ДОВІДКОВО:

з 1 січня 2020 року всі медичні заклади, що надають спеціалізовану медичну допомогу, перейдуть на оплату за договорами з НСЗУ. Станом на літо 2019 року реорганізація лікарень під нові вимоги відбулася у Донецькій області на 35%. Для порівняння: лідером є Полтавська область, де змінили свій статус на комунальні некомерційні підприємства 85% медзакладів, аутсайдером – Луганська область (10%).

ЯК ОТРИМАТИ БЕЗОПЛАТНІ МЕДИЧНІ ПРЕПАРАТИ ЗА ПРОГРАМОЮ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»?

Кореспонденти «ГРОМАДИ» опитали понад 30 людей в різних куточках Донеччини. Більшість з них про безоплатні препарати нічого не знають. Тетяна приїхала з Горлівки до підконтрольної території саме за ліками (каже, тут дешевше), але про програму «Доступні ліки» нічого не чула. Світлана (Соледар) також не чула і, відповідно, не користується. Лідія Іванівна (село Іванівське) страждає на гіпертонію і знає, що у містах можна придбати безоплатні препарати, але до аптек ще треба дістатися: «У аптеках там у місті – є. А тут нічого такого немає. У людини тиск коли піднімається – необхідні пігулки якісь від цього, а потрібно їхати в місто. І хоча «газельки» ходять, можливості поїхати немає. Упадеш іще і не доїдеш ані туди, ані назад». Схоже розповідає мешканка Талаківки: «Я як не прийду до лікарні та кажу: «Ну зробіть мені талончик, щоб отримати безкоштовно ліки, у мене серце

АЛГОРИТМ ОТРИМАННЯ РЕЦЕПТУ ЗА ПРОГРАМОЮ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»:

1. Пацієнт приходить на прийом до спеціаліста, з яким підписана декларація.
2. Лікар виписує рецепт через електронну систему охорони здоров'я (потрібен актуальний мобільний номер).
3. Пацієнт отримує на свій мобільний телефон унікальний номер електронного рецепта у вигляді смс такого змісту: «Ваш рецепт: XXXX-XXXX-XXXX-XXXX. Код підтвердження: XXXX». На прохання пацієнта лікар може роздрукувати всю інформацію, зокрема, з виписаними ліками та номером електронного рецепта.
4. Пацієнт має звернутися у будь-яку аптеку, що співпрацює з НСЗУ у рамках урядової програми «Доступні ліки» та назвати номер рецепта. Фармацевт запропонує лікарські засоби, з яких пацієнт обирає один та називає код підтвердження з смс або роздрукованої інформації.

хворе, й інвалід я», вони відповідають: «Немає». Ще не поступила ця програма чи як? Дадуть-таки комусь з нас через телефон рецепт, підеш в аптеку, а там тільки все платне. У нас таких аптек немає, треба у місто [Маріуполь] їхати. «Йдіть шукайте», - нам так кажуть». Олена

на Топоркова (Волноваха) вважає, що через програму «Доступні ліки» можна отримати лише дешеві препарати, її синів-сердечнику вони не підходять.

Між тим, найдешевший препарат, що на 100% відшкодовує держава, коштує 5,22 грн, а найдорожчий

– 863,43 грн. І це не обов'язково препарати вітчизняних виробників. В новому реєстрі майже половина препаратів іноземного виробництва – 108 торгових найменувань ліків. 12 повністю безоплатних препаратів – іноземного виробництва.

Тож пояснюємо більш докладно. Урядова програма «Доступні ліки» розпочалася у квітні 2017 року. У серпні 2019 року МОЗ України затвердив новий реєстр препаратів програми - шостий від початку її дії. У новий список «Доступних ліків» увійшло 254 препарати, з них 78 є безоплатними для пацієнтів з серцево-судинними захворюваннями, діабетом II типу і бронхіальною астмою (пріоритет лікуванню саме цих хвороб наданий через аналіз показників смертності населення України). Решта 176 медикаментів розрахована на невелику доплату пацієнтом. Очікується, що пацієнти зможуть отримати безоплатно чи з незначною доплатою понад 46 мільйонів упаковок препаратів.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ ПРО ПРОГРАМУ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»? КОРИСТУЄТЕСЬ НЕЮ?**ДУМКА****Микола Васильович, БАХМУТ:**

- Я чув, але не користуюся. Це дуже незрозуміло - як воно діє, хто це повинен робити. Скажімо, я йду до сімейного лікаря, вона мені призначає ліки, я йду їх купую і все. Вона мені нічого не каже. А куди я повинен ще йти? Це ж хтось має дати адресу.

Анастасія Харіна, ВОЛНОВАХА:

- Я знаю про існування цієї програми, хоча нею не користуюся. Наскільки мені відомо, ця програма розрахована на певні соціальні верстви населення. Підтримую цю програму, оскільки знаю, який дохід пенсіонерів. Проблема в тому, що люди не проінформовані в достатній мірі і тому не мають можливості скористатися нею.

Олена Табія, ЧЕРМАЛИК:

- Про цю програму ми знаємо. У нас у Чермалику на території амбулаторії працює маріупольська соціальна аптека, вона ж обслуговує наших людей за програмою «Доступні ліки». Лікар виписує рецепт і у пацієнтів є можливість отримати ліки безоплатно.

Галина Олександрівна, ТАЛАКІВКА:

- Я знаю, що є така програма. В основному, користуються нею люди, які вже не працюють, пенсіонери, вони ходять на прийом до лікаря. А люди, які ще працюють, їм це не дуже доступно, бо це у робочий час. Тому я не попадала та не користувалася.

Софія Варивода, ЧЕРМАЛИК:

- З моїх підопічних тільки одна мешканка села користується цією програмою. Правда, вона нічого не знала про програму, я вже сама ходила до лікаря дізнатися, що для цього потрібно. Хвора пішла з паспортом в амбулаторію і там оформила рецепт на «Доступні ліки». Тепер вона буде отримувати їх за потребою.

Оксана СУХОРУКОВА,
генеральний директор
директорату медичних
послуг МОЗ України:

- Програма «Доступні ліки» продовжується на наступний рік, як і реформа в цілому. За словами міністра охорони здоров'я Зоряни Скалецької, ті зміни, що вже призвели до позитивних результатів, ніхто не скасовує. Наразі відбувається робота над помилками і недоопрацюваннями, які, можливо, мали місце в процесі трансформації медичної системи. Щодо обсягу фінансування програм безоплатних послуг, то все залежатиме від Верховної Ради, яка має прийняти державний бюджет.

Взяти участь у програмі можна після підписання декларації з сімейним лікарем, терапевтом чи педіатром. Саме ці спеціалісти займаються випискою рецептів в електронному вигляді. Отримати медичні препарати за рецептом безоплатно або з частковою доплатою можна в аптеках, які уклали договір з Національною службою здоров'я України - вони позначені наклейками «Доступні ліки. Урядова програма».

ВАЖЛИВО: отримати препарат за рецептом можна в будь-якій точці країни, без прив'язки до місця проживання або виписки рецепта. Якщо у вашому населеному пункті немає таких аптек, ви можете спробувати організувати громадський запит на залучення вашої аптеки до урядової програми. А поки - **зателефонувати до контакт-центру НСЗУ за номером гарячої лінії 1677 (безоплатно)** і з'ясувати, в якому найближчому населеному пункті є аптечний заклад, що працює за програмою «Доступні ліки». За цим же номером ви можете також запитати будь-яку інформацію стосовно переліку ліків і правил їх отримання.

закладі, що надає первинну медичну допомогу та фінансується за державний кошт. Для пацієнтів такі обстеження повністю безоплатні - за них вони вже заплатили своїми податками, а медзакладу ці послуги оплачує НСЗУ.

Єдина умова – в цьому медичному закладі у вас має бути підписана декларація з сімейним лікарем, терапевтом чи педіатром. Інші дослідження та аналізи за необхідності виконуються за направленням вашого лікаря в поліклініках або лікарнях.

УВАГА! Усіма матеріалами для проведення цих досліджень (вакуумні пробірки для аналізу крові, рукавички, серветки, вату, шприци чи контейнери для збору сечі) також забезпечує медичний заклад. Пацієнти не повинні приносити їх із собою чи оплачувати додатково.

Якщо у вас вимагають кошти за проведення цих досліджень, ви можете зателефонувати до контакт-центру НСЗУ за коротким номером 1677 та залишити свою скаргу.

Ліки, обстеження, щеплення для дітей і дорослих – цими безоплатними послугами МОЗ не обмежується. Підписана декларація незабаром буде гарантувати і деякі послуги з лікування.

8 500 грн – за пологи (плюс неонатальна допомога),

19 500 грн – за лікування гострого мозкового інсульту,

15 800 грн – за лікування гострого інфаркту міокарда.

Саме стільки НСЗУ планує платити медзакладам з 2020 року за програмою медичних гарантій. Вона стане реальною альтернативою псевдобезкоштовній медицині – є чіткий перелік послуг, які гарантує держава і чіткі тарифи для закладів, які укладуть відповідні договори. В залежності від якості і кількості наданих послуг медики зможуть отримати підвищену оплату праці.

Планується, що програма покриватиме також ендоскопічні обстеження, спрямовані на ранню діагностику онкологічних захворювань.

• Влада ЄГОРОВА/Громада

ПЕРЕЛІК ЛІКАРСЬКИХ РЕЧОВИН, ЯКІ УВІЙШЛИ ДО ПРОГРАМИ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»:

СЕРЦЕВО-СУДИННІ ЗАХВОРЮВАННЯ:

- Аміодарон (Amiodarone)
- Амлодіпін (Amlodipine)
- Атенолол (Atenolol)
- Бісопролол (Bisoprolol)
- Верапаміл (Verapamil)
- Гідрохлортіазид (Hydrochlorothiazide)
- Дигоксин (Digoxin)
- Еналаприл (Enalapril)
- Ізосорбиду динітрат (Isosorbide dinitrate)
- Карведілол (Carvedilol)
- Клопідогрель (Clopidogrel)
- Лозартан (Losartanum)

- Метопролол (Metoprolol)
- Нітрогліцерин (Glycerol trinitrate)
- Симвастатин (Simvastatin)
- Спіронолактон (Spironolactone)
- Фуросемід (Furosemide)

БРОНХІАЛЬНА АСТМА:

- Беклометазон (Beclometasone)
- Будесонід (Budesonide)
- Сальбутамол (Salbutamol)

ДІАБЕТ II ТИПУ:

- Метформін (Metformin)
- Гліклазид (Gliclazide)
- Глібенкламід (Glibenclamidum)

Якщо в вашій аптеці закінчилися безоплатні ліки або ті ліки, що відшкодовуються частково, ви можете або зачекати, поки ліки надійдуть до аптеки, або звернутися до іншої аптеки, або обрати іншу торгову марку та доплатити різницю.

Програма також діє для мешканців тимчасово окупованих територій. Аби скористатися нею, необхідно підписати декларацію з сімейним лікарем на підконтрольній території та записатися на прийом (зараз це можливо за контак-

тним номером медичного закладу або онлайн на сайті медичної інформаційної системи України MedCard PLUS <https://cab.mcplus.com.ua/>). Надалі алгоритми отримання електронного рецепта для мешканців тимчасово окупованих територій співпадають з представленими вище.

Нагадуємо, що для підписання декларації потрібно мати паспорт громадянина України, ідентифікаційний код, свідоцтво про народження (дітям до 14 років) і мобільний телефон.

ВАЖЛИВО: у реєстрі програми - тільки монопрепарати (ті, що мають в складі одну діючу речовину). У пацієнта є вибір виробників діючої речовини.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ: якщо ви знаєте, що маєте право на безоплатні ліки з відповідними діючими речовинами, а ваш спеціаліст відмовляється виписати рецепт, ви маєте звернутися до керівництва медичного закладу або нагадати лікарю про те, що відмова є порушенням Наказу МОЗ №504 про порядок надання медичної допомоги.

Обмежень зі кількістю виписаних безоплатно ліків не існує, як не існує обмежень кількості візитів до сімейного лікаря. Якщо лікар визнає, що пацієнту необхідний цілорічний прийом препарату, то НСЗУ оплатить це. Проте препарати неможливо виписати на півроку вперед «про запас».

ЩО ШЕ ОПЛАТИТЬ НАЦІОНАЛЬНА СЛУЖБА ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ?

Профілактичні огляди, які включені до безоплатних послуг у вашого лікаря – це ті базові речі, які має робити кожен, хто відповідально ставиться до свого здоров'я. Тим більше, у певному віці або ж після шкідливих для організму стресів.

Ось повний перелік лабораторних досліджень та швидких тестів, на які ви маєте право в кожному мед-

ЩОДНЯ

Фото Ірина ГОРБАСЬОВА/Громада

ЖИТТЯ НА ЛІНІЇ ВІЙНИ

Дорога з Маріуполя до прифронтового села Чермалик займає не більше 45 хвилин. Стійке відчуття близькості війни і тривоги не залишає ні на хвилину. Випалені поля, блокпости, руїни будинків і успішних колись господарств досі лишаються маркерами війни.

Чермалик не виняток. Пустельні вулиці та автобусні зупинки, поодинокі перехожі, мінімум транспорту і насторожена тиша - перші враження від села, що знаходиться на самій лінії розмежування.

Разом з бригадою лікарів «Карітас Маріуполь» їдемо до села з відповідальною місією - веземо ліки для підопічних нового проекту з патронатної опіки над людьми похилого віку у селах буферної зони. Новий проект «Карітасу» розрахований на два роки і за масштабами і завданнями є унікальним. Наразі 50 осіб з 13 сіл пройшли спеціальне навчання і долучилися до роботи з догляду за людьми похилого віку та отримали можливість заробляти, не виїжджаючи з села. У кожного опікуна - три підопічні, тобто загалом проектом охоплені 150 літніх людей.

Приготувати їжу, помити посуд, попрацювати, сходити до крамниці або до аптеки, сплатити за комунальні послуги, супроводити до лікаря чи на прогулянку, принести води, просто поговорити - не так багато літній людині й треба. Дещо з цього ті ж самі жінки, які стали опікунами, робили й раніше, по-сусідськи. Тепер ще й гроші за це отримуватимуть - невеликі, та для сіл Донеччини все ж непоганий заробіток, адже працевлаштуватися тут практично неможливо.

У Чермалику наразі працюють чотири доглядальники. Вони мають 12 підопічних - людей з хронічними захворюваннями, які перенесли інсульти чи страждають від травм, є самотніми і малозабезпеченими.

До війни населення Чермалика налічувало 3 тисячі людей. Колись село називалося Заможним, і ця назва повністю відповідає дійсності - в ньому було багато підприємств і багато роботи. Три тваринницьких відділення, ферма з розведення нутрій, два гусятники, свинарники, теплиці та величезні сільськогосподарські угіддя забезпечували населення села постійним прибутком. Зараз і людей залишилося менше половини - всього 1200 осіб разом з дітьми, і все колишнє багатство зруйновано. Ферми перетворилися на руїни, поля заміновані, а ті, що можна обробляти, використовуються новим власником - агрохолдингом HarvEast.

Так сталося, що жителі колись заможного села залишилися без земельних паїв і питання про повернення їм зем-

ДОВІДКА: Чермалик (з рум. «кучерява трава», у 1946-1972 рр. - Зажиточне, у 1972-1999 рр. - Заможне) - село у Волноваському районі Донецької області. Засноване 1779 року грецькими переселенцями із Криму. Розташоване на правому березі річки Кальміус.

лі не вирішується вже котрий рік. Щоб вижити і забезпечити себе продуктами, селяни вирощують овочі та обов'язково тримають якусь живність: хто гусей, хто курей, хто корову або козу. Корми для великої худоби закуповують в сусідньому селі, де є безпечні земельні ділянки і працюють сільськогосподарські підприємства.

Роботи у селі немає. Якщо не брати до уваги бюджетників, то нею забезпечені одиниці. Хто має сили, працює на току в сусідній Кирилівці, але робота ця сезонна, та й не дуже грошова. Приватний бізнес у Чермалику не те, щоб розвинений: є шість невеликих магазинів, розкиданих по різні боки села, та кілька приватних підприємств, які займаються тваринництвом. Ольга Попова однією з перших отримала грант на розвиток власної ферми за програмою облдержадміністрації «Український донецький куркуль». За два роки роботи вона змогла збільшити поголів'я овець, зараз готується до зими, закуповує корми. Але каже, що поки через вагомі причини не вдається реалізувати всі плани. Тому на фермі Ольги Іванівни постійну роботу отримали лише четверо жителів села.

Ірина ЗАРУБІНА, керівник проекту «Модель соціальних послуг та медичної допомоги у Донецькому регіоні України»:

- Модель патронатної служби для нужденних, яку наразі впроваджує «Карітас Маріуполь» у прифронтових селах, може надалі бути використана місцевою владою для працевлаштування людей у своїх громадах. Проект створено за підтримки уряду Польщі, готувався він більше ніж півтора року і спрямований на створення робочих місць для опікунів, які будуть доглядати та допомагати у побуті літнім, хворим та самотнім мешканцям буферної зони. Триватиме проект до кінця 2020 року і, на нашу думку, має потужний потенціал для подальшого розвитку. Адже з 2020 року надання соціальних послуг стає відповідальністю громад, тож будуть необхідні і стандарти, які ми наразі створюємо, і професійні доглядачі, яких ми навчаємо.

Жити в селі та щодня їздити на роботу до міста недешево. Проїзд в єдиному автобусі, що курсує між Чермаликом та Маріуполем, коштує 25 гривень в один кінець, та й графік у нього не особливо «частий»: о п'ятій ранку - до Маріуполя, о п'ятій вечора - назад до Чермалика. А щоб з'їздити до Волновахи, треба користуватися послугами перевізників - автобуси до райцентру не ходять. Задоволення поїхати в район обійдеться в 400 гривень. Тож селяни у пошуках роботи покидають домівки і намагаються «зацепитися» в місті.

Назустріч жителям пішов Пенсійний фонд і служба соціального захисту – у будівлі сільради вони за графіком проводять прийоми громадян.

Медицина. Часті гості в Чермалику спеціалісти Маріупольської асоціації жінок «Берегиня», мобільні екіпажі лікарів «Карітас Маріуполь», міжнародна організація «Лікарі без кордонів», фахівці ін-

ших міжнародних місій. У селі є невелика амбулаторія, аптечний пункт і навіть два дні на тиждень працює фельдшер швидкої допомоги. А нещодавно місцевої «швидкій» стала допомагати військова медична служба «Ангели Тайри». Що ж стосується планового лікування, то жителі Чермалика змушені їхати або до Маріуполя, або до Запоріжжя.

Про безпеку жителі села розповідають неохоче, кажуть, що вже звикли. Під час нашого перебування по той бік річки лунали віддалені залпи важких гармат і автоматні черги. А вранці, напередодні нашого приїзду, як кажуть місцеві, десь неподалік був обстріл, добре, що в село нічого не прилетіло. Лікар мобільної клініки БФ «Карітас Маріуполь» Олександр Гонтарев розповідає, що для Чермалика обстріли - явище не постійне, але буденне: «Наш робочий день триває з ранку до третьої години дня. У цей час зазвичай обстрілів немає. Але навіть сьогодні, під час перемир'я, нехай воно називається «хлібне», «шкільне», яке завгодно, ви чуєте звуки пострілів. Бувають кричущі випадки, як, наприклад, 19 липня, коли кілька мін впали у дворі одного з місцевих жителів. Він не зміг добігти до льоху, сусіди його так і знайшли на півдорозі. Все це я переказую зі слів селян. Ми ж

працюємо в Чермалику не перший день, наше завдання - надавати допомогу, тому нам довіряють більше, ніж місцевій владі або навіть військовим, і розповідають все, що є, не приховують».

Місцеві кажуть, що життя у Чермалику зовсім невеселе, адже підвладне воєнному часу. Ринок в селі працює тільки раз на тиждень, по вівторках. Сюди з'їжджаються всі, хто продає м'ясо, молоко і овочі, речі першої необхідності і всякий корисний дріб'язок. З настанням сутінків село занурюється в темряву. Директор сільського будинку культури Наталія Самойлова каже, що військові забороняють ставити освітлення через вимоги безпеки: «Наша громадська організація «Афіна Паллада» виграла проєкт на вуличне освітлення, нам дають гроші, закуповують ліхтарі, але військові не дають згоди на їх установку».

Ще одна проблема Чермалика - вода. Благодійна організація ADRA Ukraine закупила нові фінські насоси (в селі центральне водопостачання), але вони недостатньо ефективні. Води селу, як і раніше, не вистачає, та й не питна вона, а технічна. Тож питну воду в село привозять або селяни ходять до криниці, яка розташована не близько, та ще й знаходиться у дуже небезпечному місці.

До Чермалицької сільради входять ще два села: Орловське та Федорівка. У порівнянні з Чермаликом в цих двох селах справи йдуть ще гірше. «Там ні води, ні світла взагалі немає, у Федорівці всього 15 людей залишилося, в Орловському - 96, здебільшого це люди похилого віку. Молоді там немає. У нас хоч якось життя жевріє, а там...», - розповідає пані Наталія.

У Чермалику працює загальноосвітня школа - в доброму стані, з новим обладнанням, власним музеєм, комп'ютерним класом, їдальнею і медпунктом. Щоправда, дітлахів в порівнянні з довоєнним часом поменшало. Зараз у школі 97 учнів, у дитячому садку - 24 дитини. Попри військові дії неподалік, тут так само, як і до війни, проводяться спортивні заходи, працюють гуртки та всілякі секції. Але всі активності відбуваються лише у світлу пору доби.

Осередком масових заходів залишається сільський будинок культури. Після того, як через обстріли він залишився без даху, будівлю відремонтували, зробили зал, розрахований на 400 людей. Тут влаштовують всі свята, концерти, працюють різноманітні гуртки, три художні колективи - студії вокалу для дітей та дорослих, а ще - хор, куди його учасники ходили ще за часів молодості, ходять і зараз. Кажуть, на день святкування села 2 серпня прийшло так багато людей, що не всім вистачило місць.

А ось дискотеки для молоді давно не проводять. Ближче до 21 години підвищується ризик обстрілів, тому в селі немає вечірніх заходів. Вуличних також немає. Натомість активно працюють гуртки рукоділля. Яких тільки виробів, створених місцевими мешканками, тут не побачиш!

Кажуть, людина може пристосуватися до будь-яких умов та обставин, але до життя на лінії війни і фізично, і психологічно звикнути важко. Втім, люди живуть у Чермалику, і, попри все, облаштовують свої домівки, садять городи, виховують дітей, вирішують проблеми та тримаються один одного. А ще вірять. Вірять у найкраще.

● Олена СВІТЛА/Громада

ПРЯМА ЛІНІЯ

Марина ЧУЙКО, юрист, БФ «Карітас Маріуполь»:

- Шановні читачі газети! Так сталося, що я часто виїжджаю до сіл та селищ Донецької області та спілкуюсь з місцевими жителями. Вражає, що навіть у населених пунктах поблизу лінії розмежування люди намагаються зорганізуватися і брати участь у змінах життя на краще.

У зв'язку з цим мене часто запитують щодо діяльності громадських організацій. Що це? Хто може їх створювати? Як це працює? Я завжди відповідаю і консультую, але розумію, що базові знання щодо утворення громадських об'єднань мають отримати якомога більше людей.

Тож я пропоную всім, хто створює або прагне створити громадську організацію, звертатися за інформацією безпосередньо до мене на електронну пошту редакції newspapergromada@gmail.com або за телефонами редакційних гарячих ліній. Залишайте ваші питання, і найбільш актуальні ми обов'язково висвітимо на сторінках нашої газети.

А поки - загальне пояснення, чому громадські організації - це доступно, корисно і ефективно.

Добровільних об'єднань громадян існує багато видів: професійні, творчі спілки, жіночі, молодіжні, ветеранські, дитячі організації, наукові, технічні, культурно-просвітницькі, фізкультурно-спортивні тощо. Вони можуть мати різні назви: організація, об'єднання, спілка, товариство, клуб, гурток, рада, фонд, асоціація тощо. Поєднує їх одне - спільний інтерес.

Згідно із Законом України «Про громадські об'єднання» громадська організація - це громадське об'єднання, створене самими громадянами задля просування чи захисту спільного інтересу. Суть і сенс громадської організації - увага! - в тому, що вона є об'єднанням місцевих жителів в офіційну юридичну особу.

Процес реєстрації громадської організації з початку 2019 року спрощений, крім того - безоплатний в обласних органах управління юстиції України. Платформа громадян зі спільними інтересами і статусом юридичної особи отримує цілий спектр інструментів для того, щоб досягати колективної мети.

А ще громадська організація - це цікаво. Це відчуття того, що ти частина чогось важливого, це відчуття підтримки і командного духу, це море позитивних емоцій та вражень. І навіть якоюсь мірою спосіб життя, бо сила і підтримка колективу односторонньо найкраще надихає і заохочує до справ. Тож чекаю на ваші питання про утворення громадських організацій і їхні переваги! Можливо саме ваше громадське об'єднання зробить світ кращим.

ПОГОДА

ЩО НА НАС ЧЕКАЄ ПРОТЯГОМ КІНЦЯ ВЕРЕСНЯ-ПОЧАТКУ ЖОВТНЯ

Для тих селян, які не мають інтернету - прогноз погоди на другу половину вересня:
 • Мінімальне значення денної температури прогнозується на позначці +14°C, максимальне +26°C.
 • Вночі мінімальна температура повітря складе + 8°C, а максимальна +17°C

Після теплого «бабиного літа» на початку вересня ближче до середини місяця температура почне поступово знижуватися. У 20-х числах вона триматиметься у межах +14-+17°C майже до самого кінця вересня. Вже на початку жовтня температура впаде удвічі і буде +9-+12°C.

Щодо опадів, то друга половина вересня принесе більше дощів та мінливу хмарність. А ось початок жовтня буде більш сонячним.

КОНКУРС

«ЦАР-ГАРБУЗ»: ОБИРАЄМО ПЕРЕМОЖЦЯ

Дорогі читачі! Нагадуємо про конкурс «Цар-Гарбуз», в якому можуть брати участь всі, хто забажає. Єдина умова - гарбуз має бути вирощений на вашому городі.

Що потрібно для участі в конкурсі? Сфотографуватися з найбільшим і найкрасивішим гарбузом, вказати його розміри і вислати фото нам на редакційну пошту newspapergromada@gmail.com з позначкою «Цар-Гарбуз».

Не забудьте додати, як вас звуть і де ви мешкаєте. Фото опублікуємо, а переможцю доставимо особистий примірник газети і сувенір від редакції.

СКАНВОРД

		лікар, який володіє скальпелем		равіолі по-трусинські		п'ятий океан		вулкан на Філіппінах		непрозора акварель		відповідальне доручення		кошлатий неформал		старовинне віденське таксі					
		популярний медичний пристрій		інопланетний корабель		щоденник подій в Інтернеті		м'яка прокладка в черевнику		отримувач стипендії		священне писання юдея		найдовша річка Чилі		селянин-скотар у Монголії					
		лікар, який володіє скальпелем		їстівна морська водорість		піднесе-на рівнина		клан на чолі з левом		Боббі ... легенда НХЛ		навчальний заклад для водіїв		англ. пис. Вільям Сомерсет ...		укр. музичний гурт		вірменське чоловіче ім'я			
		популярний медичний пристрій		бог дощу у Вавилонії		великий тук товару		японський делікатес		голове місто в Перу		і курятина, і свинина		узбецький м'ясний суп		сільський голова у давнину		смісловий мінімум слова		інструмент геодезиста	
		популярний медичний пристрій		звернення до німкені		спадкоємний глава держави		творіння Родена "... пекла"		компонент чурчхели		корабель, батько Хама		"Хоч невдалий, ... бувалий"		черепашка з довгою шиєю		талантшоу "Танцюють ...!"		евр. свято ...-кіпур	
		популярний медичний пристрій		одна з планет		обшивка з тканини		волосся над губою		водна артерія Марокко		секрет приготування страви		слід роботи зварника		порода собак лхаський ...		електрична риба			
		популярний медичний пристрій		гімнастика Шаоліня		цар Вірменії ... Багратіоні		морє в Азії, що сохне		форпост гугенотів Ла-...		нестача повітря, астма		об'єкт турботи окуліста		короткий меч германця		старовинна укр. страва		...-масаж у салоні краси	
		популярний медичний пристрій		мішень для снайпера		есенція із сильним запахом		суворий вождь вестготів IV ст.		м'ясна страва у татар		блакитно-сірий метал		шапочка заміжньої селянки		старовинна укр. страва		...-масаж у салоні краси			
		популярний медичний пристрій		вусна хвороба		найбільший папуга		дорогоцінне каміння		крем для гоління		дорогоцінне каміння		крем для гоління		...-масаж у салоні краси					

СМАЧНОГО

ГОТУЄМО СЕЗОННУ СТРАВУ – ВІДКРИТИЙ ПИРІГ ЗІ СЛИВАМИ І КРЕМОМ

Традиційно осінь асоціюється з гарячим чаєм та смачною випічкою. Сьогодні приготуємо простий відкритий пиріг зі сливами – головними ягодами сезону. Приготування займає близько години. Рецепт розрахований на 6 порцій, їх має вистачити для застатку сімейного вечора.

Що потрібно:

- пісочне тісто (приготовлене власноруч або готове) – 250 г
- слива-угорка, порізана навпіл – 900 г
- цукор – 50 г
- яйце для глазурі – 1 шт
- заварний крем – 4-5 ст. л
- цукрова пудра.

Як готувати:

1. Розігріти духовку до 220°C. Протягом 15 хвилин нагрівати деко у духовці.
2. У цей час розкочати на посипаній борошном поверхні тісто в діаметр 30 см. Покласти на інше деко.
3. Фрукти розкласти в середині тіста, залишивши 2,5 см до краю. Посипати цукром, відклавши 1 ст. л.
4. Підвернути тісто з країв у середину і защепити.
5. Тісто змастити збитим яйцем та посипати залишком цукру. Акуратно перекласти пиріг на підігріте деко.
6. Запікати близько 30 хвилин,

поки тісто стане золотистого кольору, сік закипить, і знизу тісто закарاملізується.

7. Дістати пиріг з духовки та намастити 5 ст. л заварного крему.

8. Готову страву посипати цукровою пудрою.

Випічку можна готувати й без крему, але з ним буде смачніше.

Найпростіший рецепт приготування заварного крему потребує:

- молоко – 500 мл
- яйця – 3 шт
- борошно – 3 ст. л
- цукор – 200 г
- ванілін.

Як готувати:

1. Борошно міксером збити з яйцями.
2. Молоко розділити на 2 порції, першу влити в суміш яєць, розтертих з борошном, та гарно перемішати.
3. Другу порцію молока залити в каструлю, змішати з цукром та поставити на повільний вогонь, щоб закипіло.
4. Поступово додавати суміш із борошном до киплячого молока. Ретельно перемішувати, щоб не з'явилися грудки.
5. Довести до кипіння, зняти з вогню та продовжувати помішувати ще 2 хвилини, додаючи ванілін.

